

KOROŠEC

Uredništvo in upravnništvo v Velikovcu.

List izhaja vsako sredo na štirih in vsako soboto na dveh straneh.

Naročnina znaša: celoletno 12 K, polletno 6 K, četrletno 3 K.

Velikovec, 7. septembra 1919.

Cene inseratom: enostopna pettivrsta ali nje prostor 40 vinarjev. Uradni razgласi po 1 K. Pri naročilu nad 10 objav popust.

Zapisovanje žita na Koroškem.

Vsak otrok ve, da pridelujemo v naši državi tako velikanske množine žita, da ga ne moremo porabiti doma. Moramo ga torej prodajati v druge države. Da pa vlada ve, kotiko žita sme prodati čez mejo, mora najprej vedeti, koliko se ga bo potrebovalo doma.

Zato pa zapisujejo komisije, koliko žita se je letos pridelalo v posameznih občinah naše države. Take komisije delujejo tudi na Slovenskem Koroškem. V občinah, kjer so ljudje pametni, se niso kmetovalci zaradi tega prav nič razburjali. V nekaterih občinah pa so porabili to priliko razni hujskači in strašijo zdaj kmetovalce, da bodo tudi pri nas rekvizicije žita. Kdor ima kaj možganov v glavi, ne bo verjel takih neumnosti. Ali bi bil to pameten gospodar, ki bi prodal v jeseni toliko žita, da bi moral že spomladi kupovati moko? In bi nam bilo prav, če bi država bila tako neumna, da bi prodala zdaj vse žito čez mejo, tako da bi morali morebiti že pozimi kupovati drago ameriškansko moko?

Cene živil na Mostiču.

Hujskači in zapeljivci radi pripovedujejo, kako je v Nemški Avstriji vse dober kup. Zlasti trobijo v svet, kako po ceni da dobivajo živila delavci v tovarni na Mostiču. Govorili smo o tem z g. Gergo, uradnikom tovarne v Mostiču. Zdaj vemo, kako je ta stvar. Res je, da daje tovarna svojim delavcem živila po ceni, zato pa tudi zaslužijo tako malo, da so še vse eno veliko na slabšem. Tam zasluži delavec k večjemu 7 do 10 K na dan. V Jugoslaviji pa zaslužijo delavci po rudnikih 20 do 35 K na dan. Ker torej v tovarni na Mostiču tako malo zaslužijo, dobivajo živila bolj po ceni. Vendar stane tudi nje slabi laški (meseni) špeh po 20 K kg (tovarna plača zanj 37 K Lahom). Dobivajo ga pa lahki delavci po 28 dek na mesec, težki pa po 56 dek. Tako se živi tam.

Gospodarske novice.

Konjski sejmi v Velikovcu.

Konjski sejmi, zlasti za žrebete, se bodo vršili odslej v Velikovcu. Kdaj, to bomo pravočasno naznanili.

Trgovski promet med Jugoslavijo in Italijo.

Italijansko trgovsko ministrstvo je odredilo, da se mora z vsem blagom, ki se izvažja v Jugoslavijo, postopati ravno tako, kakor z blagom, ki je namenjeno v Avstrijo. Kaj je torej profitirala Avstrija? Menda to, da je zgubila južno Tirolsko! Tako plačujejo Lahi Nemcem prijateljstvo.

Brezposelnost na Dunaju.

V Jugoslaviji je veliko dela, pa premalo delavcev. V Nemški Avstriji je pa ravno nasprotno. Tako je na pr. samo na Dunaju brez dela 1950 pekov, 750 stavbinskih delavcev, 780 knjigovozov, 143 črkostavcev, 130 kemijskih delavcev, 750 strugarjev, 650 brivcev, 625 klobučarjev, 366 krznarjev, 758 pleskarjev, 96 dimnikarjev, 466 tapetnikov, 451 prekajevalcev, 600 litografov, 70 kamnosekov, 3017 tekstilnih delavcev, 142 odvetniških kandidatov, 270 zobozdravnikov itd. Privatnih uradnikov je brez službe 22.068, natakarni 6100, krojačev 1700, kovinskih delavcev 17.749. Veliko je število oficirjev, ki delajo v tovarnah itd. kot pomožni delavci. In vse te ljudi mora rediti avstrijski kmet. Vsakemu, ki ne more dobiti dela, plačuje avstrijska vlada po 15 K na dan. Vsem tistim zaslepljencem, ki želijo priti pod Nemško Avstrijo, priporočamo, naj odstopijo svojo živino, svoje žito in druge poljske pridelke ubogim Dunajčanom!

Dopisi.

Labudska dolina. Ker Nemci v krajih, ki so pred kratkim še bili po naših četah zasedeni, pridno rekvirirajo žito in živino, se prebivalstvo Labudske doline, ki so pravi Nemci, odkrito in srčno želi prejšnje čase nazaj in bi bilo veselo, ako bi se priklopila Jugoslaviji. Zato pa imamo pri nas še dosti zaslepljencev, kateri bi radi pripadali Nemški Avstriji. Pa naj menjajo in se preselijo!

Mali Šent Vid. Vložili smo prošnjo na vojaško oblast, naj bi nam vojaštvo pomagalo popraviti vodovod. Nemci se niso brigali za to in so zavlačevali popravilo vodovoda. Voda je napol gnojnica, zato ni čuda, če ljudje tu bolehalo in umirajo.

Velikovec. „Klagenfurter Zeitung“ se pritožuje, ker naše oblasti izganjajo razne falote, ki hujskajo ljudstvo zoper našo državo. Ali so gospodje v Celovcu že pozabili, kako je stara Avstrija kaznovala take ljudi? Ali ne vedo, kako postopajo Italijani, ako zvedo, da je kdo kaj rekel zoper Italijo? Celovski gospodje menda mislijo, da je pri nas dovoljena vsaka lumparija. Pa se zelo motijo!

Kotmara vas. Naše Kotmirčane moram pa res pohvaliti. Skoraj vsi posestniki so pristopili k podružnici kmetijske družbe. Vsi večji posestniki pa so se tudi podpisali za Jugoslavijo in s tem pokazali, da so že daleč pred drugimi zaspanci. Naša občina je tudi prva, ki ima povsod že slovenske napise in kažipote.

Kotmara vas. Mi smo imeli dosedaj tak pot v Borovlje, da je strah. Če si šel k nogam skozi Rupo, si v pet četrt urah mogel priti v Borovlje, z vozom pa si potreboval čez Gorje dve uri. Zdaj bo tega konec. Ljubljanska vlada nam bo naredila novo 3 m široko cesto skozi Rupo in s tem nam ter Bilčevčanom za eno celo uro skrajšala pot. Ta cesta bo šla najbrž po grajskem ozemlju, da se izogne v Rupl klancem.

Dnevne novice.

Kotmara vas. Doseglo se je, da bosta v najkrajšem času iz internacije izpuščena Valentin in Halekar p. d. Primož.

Mali Šent Vid. Dne 25. avg. sta umrla tu na griži Marija Štrajhar in Iv. Drobež. Na novo sta zbolela na griži žena posestnika Kröpf in sin gostilničarja Kranjca.

Globasnica. 11. m. m. smo imeli v vasi dve poroki. Sadjak Dragotin p. d. Falandrov je vzel Marijo Jekl iz Podjune in Krt Andrej p. d. Žefran pa Marijo Huter p. d. Gregoričovo za ženo. Novoporočenci so jako zavedni Slovenci, saj so bili vsi na ljudskem taboru v Sinči vasi. Obe nevesti sta bili vneti hčeri Marijine družbe. Želimo jim vso srečo!

Smrtna nesreča. Blizu Ormoža na Štajerskem je umrlo nagle smrti dekle Katica Sever. S samokresom (revolverjem) je hotela prepoditi veverice, ki so delale škodo v sadnem vrtu. Samokres se je pa sprožil tako nesrečno, da je

zadel ubogo dekle ravno v srce. Bila je takoj mrtva.

Huda vročina na Francoskem. V pokrajini En je bila zelo huda vročina. Termometer je kazal v senci 50° C. Trta in krompir sta pri tem trpela največ. Tudi na Južnem Francoskem je v Lijonu in v nekaterih drugih mestih taka vročina, da prenočuje na tisoče in tisoče ljudi pod milim nebom.

Tatvina. Neznani tatovi so ukradli Schluderinanu Emilu, posestniku v Lipi št. 4, občina Grabštanj, 8 telet in eno kravo na njegovem ograjenem pašniku med Dravo in Krko. Skupno škodo cenijo na 18.000 K. Živina se je pasla na tem pašniku dan in noč brez pastirja. Gospodarij, bodite previdnejši in ne pustite živine brez pastirja (nadzorstva)!

Grebinj. Dne 28. avg., okoli 17. ure se je ulila v Grebinju in okolici močna nevihta s točo, tako da je stal trg Grebinj več ur popolnoma pod vodo. Voda je tudi silila v hiše in v kleti. V okolici, posebno v Rovšu, Homcu in Olšju je napravila voda mnogo škode na polju in travnikih. Nekateri travniki so popolnoma posuti s peskom. Cesta, ki pelje od Volšja skozi Golovični jarek, je na več krajih popolnoma porušena. Skoraj pri vseh mlinih, ki se nahajajo v tem jarku, je voda potrgala jezove in napravila mnogo škode. Veliko škode je naredila tudi toča.

Velikovec. Državni živinozdravnik Peter Škofič se je preselil in nastanil v Velikovcu v Spodnji poštni ulici št. 22, I. nadstr. v hiši klobučarja Bürger.

Politične novice.

Proti nemško-avstrijski mirovni pogodbi.

Kakor vemo, je nemško-avstrijska mirovna pogodba strašen udarec za Nemško Avstrijo. Zdaj pa poroča neki francoski list, da Jugoslovani, Čehi in Rumuni niso zadovoljni s to mirovno pogodbo. Te tri države pravijo, da je ta kazen za Avstrijo še premajhna in grozijo, da ne bodo podpisale mirovne pogodbe.

Vrnitev vojnih ujetnikov.

Mirovna konferenca je sklenila, naj začnejo vse države takoj odpošiljati vojne ujetnike v domovino.

Italijani se umikajo iz naših krajev.

Meseca novembra so Lahi zasedli precej naše zemlje na Kranjskem. Zdaj se pa laške vojaške in civilne oblasti pripravljajo, da zapuste tiste kraje, katere je mirovna konferenca odločila Jugoslaviji.

Francoski listi poročajo,

da se pogodba z Nemško Avstrijo nič ne spremeni. Slovenski del Koroške ostane naš, ker je tako sklenila pariška konferenca. Zastonj so se torej Nemški Avstriji cedile sline po našem, že od nekdanj slovenskem Korotanu.

Shodi in veselice.

Krajevni odbor Narodnega sveta za Koroško v Vetrinju pri Celovcu naznanja, da se narodni shod v Vetrinju, ki je bil določen za 7. sept., preloži za 14 dni. Natančnejše poročilo o tej prireditvi objavimo pravočasno.

Igra. Prihodnjo nedeljo, dne 7. sept., priredijo koroški dijaki igro „Veriga“ v Pliberku v telovadnici Narodne šole. Pričetek ob treh popoldne. Ker je čisti dobiček namenjen Dijaškemu domu v Velikovcu, pričakujemo obilne udeležbe.

Klub koroških akademikov.

Na praznik 8. t. m. je na vrtu „Narodne šole“ v Št. Rupertu pri Velikovcu ob 2. uri popoldne velik ženski shod. Žene in dekleta, pridite vse na ta shod! Narodni svet za Koroško.

Pevske vaje Narodne čitalnice v Velikovcu. Večina pevk in pevcev se ne udeležuje redno pevske vaje. Zato prosim pevke in pevce, naj redno prihajajo k pevskim vajah. Obenem pa prosim tudi tiste pevce, ki se do danes iz kateregakoli vzroka še niso priglasili, naj to store čimprej. Vaje se vrše redno ob torkih, četrkih in sobotah, vsakokrat točno ob pol devetnajstih v prostorih osnovne šole (preje ljudske šole). Na vrsti je sedaj Gerbičeva skladba: Klic pomladni. Pevovodja.

Šmihel pri Pliberku. Preteklo nedeljo so uprizorili koroški dijaki tukaj igro „Veriga“. Dvorana pri Šerčerju je bila natlačeno polna. Pozdravil je g. Sušnik ter se zahvalil Šmihelčanom in Bistričanom za gostoljubnost. Nato je govoril g. Urbanc in naslikal Slovence in Nemce. Mogočni velikan Jugoslovan snubi tudi Koroško Slovenijo, že stopata pred oltar, kjer nevesta poreče svoj: da. Igra sama je uspela zelo dobro; ljudje so bili ginjeni do solz. Na splošno zahtevo se igra ponovi dne 7. septem. v Pliberku, dne 8. sept. pa na Prevaljah. Čisti dobiček je namenjen Dijaškemu domu v Velikovcu.

Razglas.

Visokošolcem, kateri študirajo ali že študirati gozdarsko stroko na Dunaju ali v Švici, se bo za prihodnje šolsko leto razdelilo 4 do 5 štipendij v zneskih po 2000 do 2500 kron. Prošnje z vsemi potrebnimi dokazili (krstni list, pripadnost, zadnje spričevalo in ubožni list) je nasloviti na kr. ministrstvo gozdov in rudnikov v Beogradu, a vložiti jih je treba do 8. septembra t. l. pri gozdarskem oddelku deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1.

Gozdarski oddelk deželne vlade v Ljubljani.

Trgovski pomočnik išče službe v trgovini z mešanim blagom na Koroškem. Naslov pove upravništvo „Korošca“ v Velikovcu.

Advokat dr. Ferdo Müller

naznanja, da je otvoril svojo pisarno v Mariboru — Tegethofova ulica, da pa ima vsak teden najmanj enkrat opraviti v Pliberku. Kdaj, sporoča na vprašanja.

Razglas.

Z dnem 1. septembra 1919 se uvede pri kr. poštnem uradu v Sinči vasi dostavljanje poštnih pošiljatev po selskem pismonošu v sledeče vasi: Jezernice, Voglje, Sv. Lovrenc, Peračija, Markovec, Vodni dol.

Z dnem 1. sept. se uvede pri kr. poštnem uradu Loče pri Baškem jezeru dostavljanje poštnih pošiljatev po selskem pismonošu v sledeče vasi: Bače, Dobje, Hrašče, Drava, Ognjepolje, Brdo, Starigrad, Sp. Rute in Sp. Babje.

Dostavljanje se bo vršilo vsak dan razen nedelje.

Poštno in brzojavno ravnateljstvo za Slovenijo.

Razglas.

Poverjeništvo ministrstva financ nam je sporočilo, da so bile draginjske doklade upokojemcem in upokojenkam nakazane in izplačane deloma že tekom meseca avgusta, deloma bodo nakazane s pokojnino za september vred. Izvzeti so le upokojemci, ki vprašalnih pol še niso vrnili, in pa oni, katerih pojasnila so tako nepopolna, da je treba še natančnejših poizvedb.

Namizna jabolka ima na prodaj Franc Robinik pd. Martin v Šmarjeti pri Velikovcu.

Prodajo in nakup posestev posreduje odvetniška pisarna v Velikovcu. Fran Kandare.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da otvorim začetkom prihodnjega meseca v Pliberku trgovino z mešanim blagom in deželnimi pridelki. Postreči hočem po nizkih cenah z najsolidnejšim blagom. Zato prosim slavno občinstvo naklonjenosti. Kupujem pa takoj že brusnice, črnice in rudeče maline. Za mnogobrojni obisk se priporoča.

P. Končar

Narodna trgovina z mešanim blagom nasproti okr. sodišča v Pliberku.

Iščem pridno Slovenko za

kuharico,

katera bi znala ne le kuhati, ampak bi tudi sama opravljala vsa domača dela. Franc Hošec, župnik v Grebinju.

Kupi se

ovčja volna in se plača po najvišji ceni. Ponudbe na J. Oswald, Velikovec.